

1 Vapaaehtoinen ja syrjimätön puolustus

2 Vihreiden nuorten asepalvelusmalli

3 Vapaaehtoinen ja syrjimätön puolustus 1

4 **1. Asepalvelusjärjestelmä vaatii uudistamista 1**

5 **2. Vihreiden Nuorten asepalvelusmalli 2**

6 **3. Feministisempää toimintakulttuuria puolustusvoimiin 4**

7 **4. Asepalvelusmallin kustannukset 5**

8 **5. Lakkautetaan siviilipalvelus 7**

9 **6. Vaihtoehtoiset asepalvelusmallit 7**

10 **7 Maanpuolustuksen tulevaisuus 9**

11 **1. Asepalvelusjärjestelmä vaatii uudistamista**

12 Kansalaisten turvallisuuden takaaminen on yksi valtion tärkeimpiä tehtäviä.
13 Nykyisessä asepalvelusjärjestelmässä tasa-arvo ei toteudu eivätkä ihmiset ole
14 yhdenvertaisia lain edessä, vaikka juuri näitä arvoja puolustusvoimien pitäisi
15 suojella. Järjestelmä voidaan korjata kaikkia hyödyttävällä ratkaisulla, joka vaatii
16 toteutuakseen vain poliittista tahtoa.

17 Vain miehiä koskeva asevelvollisuus asettaa kansalaiset eriarvoiseen asemaan lain
18 edessä. Tämä tosiasia on räikeässä ristiriidassa yhteiskuntamme ydinarvojen kanssa.
19 Nykyjärjestelmä on myös hyvin ongelmallinen totaalikieltäytyjien
20 vankeustuomioiden ja siviilipalveluksen rangaistusluontoisuuden näkökulmasta.
21 Kaiken lisäksi vain miehiä koskevana se ei palvele edes sotilaallista maanpuolustusta
22 parhaalla mahdollisella tavalla.

23

24 Nykyjärjestelmän tapa pakottaa osa kansalaisista osallistumaan sotilaalliseen
25 maanpuolustukseen on hyvin ongelmallinen. Suomen kaltaisessa oikeusvaltiossa myös
26 maanpuolustusratkaisun on perustuttava vapaaseen tahtoon ja oltava ihmisoikeuksia
27 kunnioittava. Suomi on saanut useita huomautuksia ihmisoikeusjärjestöiltä
28 totaalikieltäytyjien vankeustuomioista.

29 Asepalveluksesta on voitava kieltäytyä rangaistuksetta. Yhteiskuntamme puolustus
30 on pakon sijaan taattava muilla keinoin. Maanpuolustusmalli pitää yllä itseään, kun
31 järjestelmä ja sen varjelema yhteiskunta koetaan laajasti oikeudenmukaisiksi ja
32 reiluiksi.

33

34 Puolustusvoimien tulee valikoida yksilöitä palvelukseen halukkuuden ja sopivuuden
35 perusteella mielivallan sijaan. Syrjintä sukupuolen tai esimerkiksi
36 kaksoiskansalaisuuden perusteella on myös suoraan vahingollista
37 maanpuolustukselle, kun ihmisiä jää ilman järkeviä perusteita
38 asepalvelusjärjestelmän ulkopuolelle. Syrjintää tapahtuu myös lainsäädännön
39 ulkopuolella. Kaikenlaiseen syrjivään kulttuuriin ja toimintatapoihin on puututtava,
40 niin myös puolustusvoimissa.

41 Moninainen eri yhteiskuntaluokkien edustajista koostuva reserviläisarmeija on
42 Suomen oloissa hyvä tapa järjestää maanpuolustus. Se jakaa vastuuta demokraattisesti
43 yhteiskunnan kaikkiin kerroksiin luoden tietoa, ymmärrystä ja osallistavuutta
44 käytännön puolustuspolitiikasta.

45 Valikoivat kutsunnat on ulotettava koskettamaan koko ikäluokkaa.
46 Ennakkoseulonnassa palvelukseen ohjataan soveltuvimmat ja motivoituneimmat
47 yksilöt. Mielipiteen- ja omatunnonvapautta kunnioittavassa maassa palveluksesta
48 kieltäytymisestä ei tule rangaista millään tavalla.

49 Tässä pamfletissa sana varusmies on korvattu sukupuolineutraalilla sanalla
50 varussotilas.

51 **2. Vihreiden nuorten asepalvelusmalli**

52 Vihreiden nuorten asepalvelusmalli uudistaa Suomen asepalveluksen Vihreiden
53 nuorten arvojen mukaisesti syrjimättömäksi ja vapaaehtoiseksi. Samalla se säilyttää
54 nykymallin hyvät puolet: sotilaallisen suorituskyvyn ja kustannustehokkuuden.

55 Moniin Vihreiden nuorten mallin uudistuksiin voidaan nykytilanteessa siirtyä
56 nopeallakin aikataululla.

57 Valikoivat kutsunnat ulotetaan koko ikäluokkaan, jolloin kutsuntavelvollisuus
58 tarkoittaisi käytännössä ennakkotietolomakkeen täyttämistä. Palveluksesta olisi
59 mahdollista kieltäytyä jo tässä vaiheessa. Siviilipalvelus lakkautetaan
60 tarpeettomana. Nykyään kutsuntojen yhteydessä tehtävä lääkärintarkastus
61 korvataan kaikkien toisen asteen opiskelijoiden terveystarkastuksella.

62 Ennakkotietojen perusteella Puolustusvoimat ohjaa varsinaisiin kutsuntoihin
63 sopivimmat ehdokkaat, jotka sijoitetaan aiemman osaamisensa, kykyjensä ja
64 halukkuutensa perusteella yhteen kahdesta koulutuspolusta. Molemmat
65 koulutuspolut sisältävät samat jokaisen sotilaan välttämättömät perustaidot, joiden
66 opetuksessa huomioidaan nykyistä paremmin tuleva tehtävä ja alokkaan kuntotaso.
67 Näistä ensimmäinen tähtää fyysisesti raskaiden tehtävien kouluttamiseen, kuten
68 jääkäri- ja tiedustelutehtäviin. Koulutuspoluista toinen on sisällöltään teknisempi ja
69 sen piirissä on esimerkiksi kybersodankäynnin, kuljetusalan ja tukitoimintojen
70 tehtäviä.

71 Toisen asteen opintoihin sisällytetään kansalaisen kriisitaitojen opintoja, jotka
72 sisältävät esimerkiksi tietoa kokonaisturvallisuudesta, ensiaputaitoja, oikeaoppista
73 varautumista
74 poikkeusoloihin sekä tietoa viranomaisten toiminnasta kriisitilanteessa.
75 Opetukseen on varmistettava riittävät resurssit eikä nykyistä opetusta tule karsia.
76 Oppivelvollisuuden laajetessa toiselle asteelle pyritään varmistamaan, että kaikilla
77 nuorilla sukupuoleen tai taustaan katsomatta on saatavilla ajantasainen tieto
78 asepalvelusta koskevien päätösten tueksi.

79 Palvelukseen astumisen jälkeen voi palveluksen keskeyttää rangaistuksetta ennen
80 valan vannomista (45 palvelusvuorokautta). Tämän jälkeen palveluksen lopettaminen
81 on edelleen mahdollista, mutta palveluksen keskeyttäjä on velvoitettu maksamaan
82 korvauksen saamastaan koulutuksesta. Vapautuksen saaneet eivät ole
83 korvausvelvollisia. Palveluksen jatkamista pyritään kuitenkin tukemaan
84 monipuolisesti.

85 Palvelusaika on Vihreiden nuorten mallissa lähtökohtaisesti sama kuin nykyään. Sitä
86 ja palveluksen suorittamista ylipäätään tulee kuitenkin tarkistaa ja kehittää uusien
87 koulutusmenetelmien mukaan. Tämä voi tarkoittaa esimerkiksi palveluksen
88 suorittamista osittain kotoa käsin. Palvelusajalta varussotilaille maksetaan

89 perustuloa. Valtio kattaa palveluksen suorittajien asumiskustannukset.

90 Koulutuksessa kiinnitetään huomiota asepalveluksen suorittajien ymmärryksen
91 kasvattamiseen maanpuolustuksen kokonaisratkaisusta ja omasta paikasta siinä.
92 Sen yhteydessä huolehditaan myös varussotilaiden eettisestä toimintakyvystä,
93 johon kuuluu peruselementtejä sodan etiikasta, rauhankasvatuksesta ja
94 ihmisoikeuksista.

95 Vihreiden nuorten malli perustuu oletukseen asepalvelukseen valmiiden nuorten
96 määrästä, jolla pitäisi pystyä kattamaan suunnilleen nykyisen suuruiset
97 koulutusmäärät. Oletusta puoltavat suomalaisnuorten tutkitusti erittäin korkea
98 maanpuolustustahto sekä varussotilaiden rekrytoiminen koko ikäluokan piiristä.
99 Lisäksi tässä pamfletissa esitetään useita muita keinoja palveluksen houkuttelevuuden
100 parantamiseksi. Vapaaehtoisten määrän takaamiseksi on ensisijaisen tärkeää, että
101 palvelus koetaan merkitykselliseksi ja järjestelmä toimivaksi.

102 Jos vapaaehtoisten määrä asettuu merkittävästi nykytason alapuolelle, voidaan
103 sotilaallista suorituskykyä ylläpitää esimerkiksi vuodeksi tai kahdeksi kerrallaan
104 värvätyistä sopimussotilaista muodostetuilla erikoisvalmiusyksiköillä. Sopimussotilaat
105 saisivat työpanoksestaan päivärahan sijaan tehtäviään vastaavaa palkkaa. Näiden
106 yksikköjen kokonaisvahvuus olisi korkeintaan muutamia tuhansia. Niiden varustus ja
107 toimintavalmius olisivat tavanomaista korkeatasoisempia ja ne olisivat valmiita
108 reagoimaan tarvittaessa hyvin nopeasti monenlaisiin uhkiin. Rauhanaikana
109 erikoisvalmiusyksiköt voisivat toimia muiden viranomaisten tukena
110 virka-aputehtävissä ja niiden piiristä voitaisiin värvätä henkilöstöä myös Suomen
111 kansainvälisten operaatioiden tarpeisiin. Yksiköillä ei ole korvata reserviläisarmeijaa.

112 Suomen puolustus voidaan tulevaisuudessa rakentaa yhä enemmän kansainvälisen
113 ulottuvuuden varaan. Suomen on syvennettävä puolustusyhteistyötään
114 pohjoismaisten ja eurooppalaisten kumppanien kanssa. Tiivis Euroopan unionin
115 laajuinen puolustusyhteistyö tukisi myös nykyistä pienikokoisemman varussotilaista
116 rakennetun
117 armeijan ratkaisua. Pidemmällä aikatahtaimella Suomen puolustus voitaisiin toteuttaa
118 osana eurooppalaista kokonaisratkaisua, osana Euroopan unionin puolustusvoimia. Se
119 olisi monessa mielessä optimaalinen ratkaisu, joka tarjoaisi säästöjen lisäksi vankat
120 turvatakuut. (Ks. luvusta Maanpuolustuksen tulevaisuus)

121 Asepalveluksessa tulee ottaa vahvemmin huomioon myös ympäristöarvot,

122 kasvihuonekaasupäästöjä tulee vähentää myös puolustusvoimissa esimerkiksi
123 siirtymällä kohti vegaanista ruokavaliota sekä investoimalla vähäpäästöiseen
124 kalustoon. Myös roskaamiseen ja maankäyttöön tulee kiinnittää huomiota.
125 Maanpuolustuksen tulevaisuus -kappaleessa avataan tarkemmin ilmastonmuutoksen
126 aiheuttamia uhkakuvia Suomelle.

127

128 **3. Feministisempää toimintakulttuuria puolustusvoimiin**

129 Suomen Puolustusvoimissa ja ihmisten maanpuolustukseen liittyvissä mielikuvissa
130 esiintyy edelleen monia vanhentuneita käsityksiä siitä, mitä tulee esimerkiksi
131 sukupuolten välisiin eroihin ja asepalveluksen tarkoitukseen. Puolustusvoimien
132 tarkoitus ei ole vanhan sanonnan mukaan tehdä "pojista miehiä". Vaikka palvelusta on
133 kehitetty vastaamaan paremmin tätä päivää, tämä työ ei ole vielä valmista.
134 Nykymuotoisen asepalveluksen vaikutus ihmisten asenteisiin ja vallitsevaan
135 kulttuuriin ilmenee aiheen ympärillä käytävässä keskustelussa.

136 Sukupuolten sisällä löytyy enemmän eroja kuin niiden välillä, joten ei ole perusteltua
137 asettaa vain yksi sukupuoli palvelukseen, vaikka tämä sukupuoli olisikin ryhmätason
138 vertailussa esimerkiksi fyysisesti jotain muuta ryhmää vahvempi. Yksilötason erot ovat
139 liian suuria tämänkaltaiseen yleistykseen. Yksilön taitojen ja osaamisen korostaminen
140 pitää ottaa vahvemmin mukaan Puolustusvoimien kulttuuriin sukupuolten erojen
141 korostamisen sijaan.

142 Jotta vapaaehtoinen palvelus tavoittaisi mahdollisimman monet tulee
143 Puolustusvoimien tarkastella kuntoisuusluokkia ja varmistaa että yksittäiset
144 terveydelliset syyt, kuten esimerkiksi diabetes, eivät muodosta kategorista estettä
145 palveluksen suorittamiselle. Asepalvelus ei kuitenkaan ole oikeus joka mahdollistetaan
146 kaikille vaan kriteerien on oltava
147 tarkoituksenmukaiset ja samat kaikille. Samoin kuntotestirajoja on tarkasteltava sen
148 suhteen syrjivätkö ne tiettyjä kehollisia ominaisuuksia vai mittaavatko ne aidosti
149 tarvittavia taitoja.

150 Suurin osa palveluksen keskeyttäneistä lähtee ensimmäisen kuukauden aikana ja
151 puolet näistä keskeytyksistä tapahtuu mielenterveydellisistä syistä. Valikoivassa

152 asepalveluksessa keskeyttämisprosentin pienentäminen on tärkeää tehokkaan
153 puolustuksen takaamiseksi. Varussotilaiden henkiseen hyvinvointiin panostetaan ja
154 mielenterveyden palvelut ovat kattavat ja saavutettavat kaikissa joukko-osastoissa.
155 Yksi keino keskeyttämisen ehkäisemiseen voisi myös olla kielikurssien (palveluksessa
156 tarpeellinen kieli ja sanasto) järjestäminen alokkaille, joiden kielitaito ei ole riittävällä
157 tasolla.

158 Puolustusvoimat on turvallisuusviranomaisen muiden joukossa. Koulutuksen ja
159 palveluksen asenneilmapiiriin tulisi siis vastata asiallista viranomaisympäristöä.
160 Palveluspaikkaa voidaan varussotilaidenkin näkökulmasta verrata työpaikkaan.
161 Esihenkilöiltä ja kollegoilta on perusteltua odottaa asiallista ja kunnioittavaa
162 kohtelua ja kielenkäyttöä. Militarismi ja kiihkoilu eivät kuulu Suomen
163 turvallisuusviranomaisten toimintaan.

164 Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskoulutusta on kehittävä kaikilla puolustusvoimien
165 tasoilla, etenkin johtajakoulutuksessa. Puolustusvoimissa pitää olla ehdoton
166 nollatoleranssi syrjivälle kielenkäytölle ja sukupuolittunutta kielenkäyttöä tulee
167 tarkastella. Lisäksi tulisi tarkastella asenteita ja oletuksia, jotka kohdistuvat niin
168 palveluksen suorittaviin, siviileihin kuin mahdollisiin vihollisiin. Puolustusvoimien
169 tulisi myös heijastaa Suomen väestön rakennetta mahdollisimman hyvin esimerkiksi
170 sukupuolijakauman ja vähemmistöjen osallistumisen kautta. Lisäksi
171 Puolustusvoimien tarjoamien varusteiden tulee ottaa laajemmin huomioon erilaiset
172 kehot, eivätkä puutteelliset tai epäsopivat varusteet saa asettaa ketään vaaraan tai
173 aiheuttaa loukkaantumisriskiä.

174 Saman yksikön varussotilaat tulee sijoittaa yhteismajoitukseen ja naisten
175 erillismajoituksesta tulee luopua. Norjassa yhteismajoituksen on todettu parantavan
176 tiedon kulkua sekä vähentävän häirintää. Asepalveluksessa etenkin naisiin ja
177 vähemmistöihin kohdistuvaa syrjintää tulee kitkeä. On tärkeää kehittää myös miehiin
178 kohdistuvien oletuksien ja stereotyyppien tunnistamista ja niihin puuttumista.
179 Häirintätilanteisiin tulee aina puuttua tarvittavalla vakavuudella sekä kehittää
180 riskittömiä matalan kynnyksen anonyymejä kanavia, joihin voi ilmoittaa kaikilla
181 tasoilla tapahtuvasta häirinnästä, syrjivästä kulttuurista tai toimintatavoista. Näihin
182 tapauksiin pitää myös puuttua mahdollisimman tehokkaasti ja nopeasti.

183 Jotta vapaaehtoinen puolustus koettaisiin aidosti syrjimättömäksi ja kaikkia
184 osallistavaksi on Puolustusvoimien huomioitava ihmisten moninaisuus
185 viestinnässään sekä markkinoinnissaan. Yhteiskunnallisessa keskustelussa on

186 tärkeää huomioida asepalveluksen merkitys etenkin siirryttäessä vapaaehtoiseen
187 malliin. Palveluksen suorittamisen hyödyllisyyttä tulisi lisätä mahdollistamalla
188 asepalveluksessa opittujen taitojen parempi hyödyntäminen opinnoissa ja
189 työelämässä.

190 Vihreät nuoret ovat ajaneet pitkään valtion ja kirkon erottamista toisistaan.
191 Sotilasoppi-instituutio lakkautetaan ja sen sijaan varussotilaiden sosiaalisista,
192 henkisistä ja hengellisistä tarpeista huolehditaan sekulaaristi. Varuskunnissa on
193 tunnustukseton hiljainen tila rukoiluun ja hiljentymiseen. Uskonnolliset tilaisuudet
194 järjestetään pääsääntöisesti varuskuntien ulkopuolella ilman puolustusvoimien
195 osallistumista. Mielenterveyspalveluille sekä eettis-moraaliselle tuelle on tarvetta
196 asepalveluksen aikana, mutta nämä palvelut tulee tuottaa tunnustuksettomasti siten,
197 että ne ovat kaikkien varussotilaiden käytössä riippumatta heidän uskonnollisesta
198 taustastaan. Samoin myös valatilaisuus sekä muut juhlatilaisuudet tulee järjestää
199 tunnustuksettomasti.

200 **4. Asepalvelusmallin kustannukset**

201 Vapaaehtoisuuteen pohjaava asepalvelusjärjestelmä on kustannustehokas vaihtoehto
202 maanpuolustuksen toteuttamiseksi. Esimerkiksi ammattiarmeijan kustannukset
203 olisivat huomattavasti korkeammat (ks. vertailu alla) ja mallin mahdollisuudet vastata
204 nykyisiin tarpeisiin ovat kyseenalaiset. Ruotsissa 2010-luvulla kokeiltu ammattiarmeija
205 ajautui vaikeuksiin muun muassa rekrytointiongelmien vuoksi. On vaikea nähdä,
206 miten malli voisi toteutua Suomessa ilman vastaavia ongelmia.

207 Vihreiden nuorten malli on monin tavoin yhteneväinen nykymallin kanssa. Koska
208 koulutusmäärät ja kenttäarmeijan koko pysyvät uudessa mallissa pitkälti samoina,
209 ovat mallin kustannukset samaa suuruusluokkaa nykyisen mallin kustannusten
210 kanssa. Kuitenkin uudistuksen toteutusvaiheessa on välttämätöntä budjetoida sille
211 riittävät määrärahat.

212 Kaikille kansalaisille maksettava perustulo olisi kaikista kestävin tapa huolehtia
213 asepalveluksen suorittajien toimeentulosta. Ennen perustuloon siirtymistä on
214 päivärahoja korotettava kohtuulliselle tasolle sekä tulorajoja nostettava. Korotukset
215 voidaan osittain rahoittaa siviilipalveluksen alasajosta ja kutsuntojen pienentämisestä
216 seuraavilla maltillisilla säästöillä.

217 Kuten nykymallissa, vapaaehtoisuuteen pohjautuvassa Vihreiden nuorten mallissa
 218 asepalveluksen suorittajien saama tuki ja rahallinen korvaus voidaan ajatella
 219 sosiaaliturvan kaltaiseksi eikä esimerkiksi palkaksi. Sen tarkoituksena on minimoida
 220 yksilölle asepalveluksesta aiheutuvia haittoja. Vihreiden nuorten mallissa päivärahat
 221 ovat kaikille sukupuolille samansuuruiset ja Puolustusvoimat vastaa palveluksen
 222 suorittajille tarpeellisesta varustuksesta. Päivärahan taso määräytyy nykymallin tavoin
 223 palveluksen keston mukaan.

224

225

	nykymalli	vapaaehtoinen palvelus	ammattiarmeija
henkilötyövuodet	27 000	27 000	60 000
materiaalikustannukset	800 milj. €	800 milj. €	1 500 milj. €
palkkakulut	800 milj. €	800 milj. €	2 300 milj. €
muut kulut	1 600 milj. €	1 600 milj. €	1 600 milj. €
suorat kulut yht.	3 200 milj. €	3 200 milj. €	5 400 milj. €

226

227 Eri mallien kulut perustuvat Puolustusministeriön hallinnonalan 2020 [talousarvioon](#)
 228 sekä Puolustusministeriön [Suomalainen asevelvollisuus](#)-raportissa (2010)
 229 käytettyihin
 230 kustannusarvioihin ([Honkatukia 2010](#)). Henkilötyövuodet on laskettu
 231 Puolustusvoimien ilmoittaman henkilöstövahvuuden (12 000) lisäksi 20 000
 232 vuosittain palveluksen loppuun suorittavalla varusotilaalla, joiden keskimääräinen
 233 palvelusaika on noin 9 kuukautta.

234 5. Lakkautetaan siviilipalvelus

235 Kun asepalveluksesta kieltäytymisestä ei rangaista, ei myöskään nykyisen muotoiselle
 236 siviilipalvelukselle ole tarvetta. Nykyinen siviilipalvelus ei toimi osana

237 maanpuolustusta, vaan enemmänkin rangaistuksena asepalveluksesta
238 kieltäytymisestä, mikä voidaan nähdä sen pitkästä kestästä ja siitä, kuinka huonosti
239 siviilipalvelukseen osallistuvien osaamista hyödynnetään erilaisissa rauhanajan
240 kriiseissä. Kuten koronaviruspandemia osoitti, rauhanajan kriisitilanteissa
241 hyödynnetään pääsääntöisesti varussotilaita eikä siviilipalveluksen suorittavia.
242 Siviilipalveluksen suorittaminen ei tue Suomen selviytymistä kriisin aikana, vaan
243 lähinnä tarjoaa työvoimaresurssia mm. julkisen ja kolmannen sektorin työpaikoille
244 sekä siviilipalvelusvelvollisille keinon kartuttaa osaamistaan omalla alallaan.

245 Vaikka siviilipalvelus on hyödyllinen kokemus monille, ei sen tuottama hyöty ole
246 kuitenkaan perusteltua valtion turvallisuusnäkökulmasta. Asepalvelusta tai
247 siviilipalvelusta ei voida kestävästi perustella niiden toissijaisilla hyödyillä, kuten
248 kutsuntojen lääkärintarkastuksilla tai opituilla työelämätaidoilla. Perusteiden on
249 löydyttävä järjestelmän ensisijaisesta tarkoituksesta eli maanpuolustuksesta. Jos
250 nykymalliin liittyvät toissijaiset hyödyt katsotaan tärkeiksi, on ne tarjottava muilla
251 keinoilla.

252 Siviilipalveluksen koulutusjakso kestää vain neljä viikkoa. Jos siviileillä on tarvetta
253 tiettyjen kriisiajan taitojen hallintaan, tulee nämä taidot opettaa kaikille
254 kansalaisille osana esimerkiksi toisen asteen opintoja. Rauhanajan
255 kriisinhallinnassa viranomaisia avustavat varussotilaat, kuten nykyäänkin.
256 Varussotilaat ovat valmiiksi koottuina samoille kasarmeille ja heidän
257 päiväohjelmaansa on helpompi muuttaa tarvittaessa kuin hajalleen sijoitettujen
258 siviilipalvelushenkilöiden. Koulutettujen ammattilaisten, esimerkiksi poliisin tai
259 pelastuslaitoksen, tulisi olla johdossa ei-sotilaallisissa kriisitilanteissa sekä ohjeistaa
260 saamiaan apujoukkoja

261 Jos siviilipalvelus päätetään kuitenkin säilyttää osana maanpuolustusta, on sitä
262 kehitettävä seuraavilla tavoilla, jotka parantaisivat siviilipalveluksen
263 yhdenvertaisuutta ja sen suorittavien oikeuksia.

264 1. Siviilipalveluksen kesto on lyhennettävä vastaamaan asepalveluksen
265 minimikestoja 2. Kutsuntoja on kehitettävä siihen suuntaan, että asepalvelus ja
266 siviilipalvelus ovat
267 yhdenvertaisesti esillä 3. Siviilipalveluksen ja asepalveluksen suorittajien edut
268 tulee yhdenmukaistaa ilman,
269 että kummankaan etuja heikennetään nykytilanteeseen verrattuna. 4.
270 Siviilipalveluksen koulutusta tulisi sijoittaa kattavasti ympäri Suomea ja

koulutuksen

suorittamista tulee tehostaa.

5. Siviilipalvelukseen suoraan hakeutuminen on mahdollista sukupuolesta riippumatta

6. Vaihtoehtoiset asepalvelusmallit

Ammattiarmeija

Ammattiarmeija voisi joissain oloissa olla toimiva vapaaehtoinen ja syrjimätön vaihtoehto maanpuolustukselle. Siihen liittyy kuitenkin vakavia ongelmia, joiden valossa ammattiarmeijaa ei voida pitää Suomessa kovinkaan kestäväenä ratkaisuna. Esimerkiksi Ruotsissa 2010-luvulla havaittuja vaikeuksia voi pitää hyvällä syyllä mahdollisina myös Suomessa.

Taloudellisesti ammattiarmeijaan siirtyminen tarkoittaisi huomattavasti suurempia rahallisia panostuksia asevelvollisuusarmeijaan, tai peruspiirteiltään siihen rinnastettavaan malliin nähden. Nykytasaisen puolustuskyvyn ylläpitäminen vaatisi suurikokoista ammattisotilaiden joukkoa, jonka työpanosta olisi vaikea hyödyntää täysimääräisesti rauhan aikana. Ammattisotilaiden palkkauksen olisi myös oltava kilpailukykyinen, jotta rekrytoiminen voisi ylipäätään onnistua.

Rekrytointiin liittyy myös muita ongelmia, kuin vain tavoitellun pääluvun täyttäminen. Nykyisellään puolustusvoimat saa käyttöönsä monenlaisia kykyjä, joista suuri osa jäisi väistämättä ammattiarmeijan ulkopuolelle. Nykyään varusmiehet edustavat kaikenlaisia taustoja ja aatesuuntia, mikä on ehdottomasti nykymallin vahvuus. Suurin osa ammattiarmeijan tehtävistä olisi myös matalan koulutustason miehistötehtäviä, joten maanpuolustusvastuu kasautuisi potentiaalisesti alempiin sosioekonomisiin luokkiin. Nykyisenkaltainen ratkaisu jakaa vastuuta maanpuoluksesta laajasti, tuoden turvallisuuspolitiikkaa lähemmäksi koko väestöä.

Pienikokoinen ammattiarmeija

Useissa vaihtoehtoisissa malleissa (Vihreä miesliike, Sadankomitea) on ehdotettu pienikokoiseen ammattiarmeijaan ja vapaaehtoiisiin perustuvia ratkaisuja. Useat näistä malleista on kuitenkin laadittu ennen vuonna 2014 käynnistynyttä Ukrainan sotaa, joka muistutti katkeralla tavalla Itä-Euroopan turvallisuuspoliittisista

271 realiteeteista. Ukrainan kriisi osoitti Euroopan maille kansallisen puolustuksen
272 merkityksen alueellisen koskemattomuuden turvaamisessa. Pienimuotoisempien
273 mallien kyky vastata koko Suomen maanpuolustuksellisiin tarpeisiin on
274 kyseenalainen. Vihreiden nuorten mallissa puolustuskyky sen sijaan pyritään
275 säilyttämään nykyisellä tasolla.

276 **Kansalaispalvelus**

277 Kansalaispalvelus kuulostaa helposti kansallisromanttiselta ajatukselta, jossa kaikki
278 kansalaiset kantavat kortensa kekoon maamme eteen. Tosielämässä kyseessä on
279 kuitenkin kallis ja turha lisäkoulutus, jonka hyöty olisi vähäinen.
280 Tarkastellaan asiaa ensin tilanteessa, jossa Suomi joutuisi puolustamaan itseään
281 sotilaallisesti. Siviiliväestöstä suurin osa ei tule osallistumaan sotatoimiin vaan
282 ylläpitää yhteiskunnan rakenteita parhaansa mukaan. Väestönsuojelu järjestetään
283 poikkeusoloissakin viranomaisjohtoisesti.

284 Esitetyissä malleissa koulutus kestäisi noin kolme kuukautta. Vaihtoehtoiskustannus
285 tälle koulutukselle on erittäin suuri suhteessa siitä saatuun hyötyyn. Etenkään rauhan
286 aikana ei juurikaan ole sellaisia tilanteita, joissa tällainen koulutus toisi lisäarvoa.
287 Lopulta on hyvin vähän sellaisia taitoja, joita tarvitsee kouluttaa koko väestölle.

288 Kansalaispalveluksen sijaan on tehokkaampaa panostaa toisen asteen koulutukseen ja
289 varmistaa, että sen oppimäärä sisältää riittävästi mm. ensiaputaitoja sekä
290 informaatiovaikuttamisen tunnistamista. Peruskoulu ja toinen aste ovat hyvä jo
291 olemassa oleva keino varmistaa kansalaistaitojen oppiminen. Jos esimerkiksi
292 öljyntorjunnan ei katsota olevan hyödyllistä opettaa opetussuunnitelmassa, on vaikea
293 nähdä miksi se olisi tarpeellinen taito suurelle osalle kansalaisista myöhemminkään.

294 Nykyisissä kriisitilanteissa hyödynnetään jo varussotilaita, sillä heidän
295 päiväohjelmansa on helpompi muuttaa lyhyellä varoitusajalla kuin satojen
296 päivystysvelvollisuudessa olevien kansalaispalvelushenkilöiden.

297 Etenkin vain naisille suunnattu kansalaispalvelus, jota on ehdotettu lottahengessä ei
298 ole nykyaikaista. Se ei myöskään korjaa mitään nykyisyytemme ongelmista, mutta luo
299 kalliin ja tarpeettoman järjestelmän joka ei tue maanpuolustusta vaan lähinnä
300 rankaisee ihmisiä sukupuolen perusteella samaan tapaan kuin nykyinen vain miehiä
301 koskeva asepalvelus. Tasa-arvoa ei saavuteta luomalla uusia sukupuolittuneita
302 instituutioita.

303 **Verotus rangaistuksena**

304 Armeijan houkuttelevuutta on ehdotettu parannettavan erilaisilla veroilla, joko
305 verohelpotuksena armeijan käyville tai lisäverona heille, jotka eivät suorita
306 palvelusta. Verovähennys ei ole kannustimena yhtä tehokas kuin palveluksesta
307 saatava parempi korvaus, sillä siitä hyötyminen kestää, saatava korvaus on epäselvä
308 ja suosii hyväosaisia.

309 Rangaistusveron oikeudenmukaisuus on kyseenalaista, sillä armeijan suorittaminen
310 tai suorittamatta jättäminen ei ole aina ihmisen oma päätös jolloin esimerkiksi
311 vapautuksen saaneet tulisi vapauttaa verosta, sillä muuten verotus rankaisisi
312 esimerkiksi terveydentilasta. Tämä kuitenkin veisi resursseja jolloin verohyöty jäisi
313 pieneksi. Vero ei myöskään kohdistu mihinkään haittaan ja koska armeijaan on
314 riittävästi halukkaita, vero olisi puhtaasti rangaistusluonteinen. Jos armeijaan ei
315 löydy riittävästi halukkaita, tulisi ensisijaisesti nostaa päivärahoja ja lisätä
316 varusotilaspalveluksen houkuttelevuutta muilla keinoilla.

317 **7. Maanpuolustuksen tulevaisuus**

318 **Ilmastonmuutos ja luonnonvarojen hupeneminen** Ilmastonmuutos on ihmiskunnan
319 suurin uhka ja sen vaikutukset ulottuvat vahvasti turvallisuuspolitiikkaan. Sään
320 ääri-ilmiöt ja ilmastokriisin muut negatiiviset vaikutukset heikentävät elinoloja ympäri
321 maailmaa, mikä vaikuttaa yhteisöjen ja valtioiden välisiin suhteisiin. Ankarammat
322 olosuhteet ja hupenevat resurssit, kuten vesi ja viljelykelpoinen maa, voivat lisätä
323 jännitteitä ja konfliktiriskiä. On todennäköistä, että ilmastonmuutos johtaa myös
324 joidenkin yhteiskuntien romahtamiseen, millä voi olla suuria vaikutuksia Suomen
325 turvallisuusympäristöön. Suomen etujen mukaista on panostaa reiluun globaaliin
326 muutokseen ja pyrkiä ehkäisemään konflikteja rauhantyöllä.

327 **Kyberuhat ja -puolustus** Digitalisaation edetessä turvallisuusuhat ovat siirtyneet
328 myös verkkoon. Haavoittuvassa asemassa ovat yhteiskunnalliset järjestelmät,
329 yritykset ja yksittäiset henkilöt. Puolustusvoimat vastaa osaltaan yhteiskunnan
330 kyberpuolustuksesta, jonka merkitys vain kasvaa tulevaisuudessa.
331 Kyberpuolustuksen ylläpitäminen voisi käytännössä tarkoittaa esimerkiksi
332 teknologisesti painottuneiden varusotilaiden kouluttamista ja yhteistyötä
333 kansallisten tietoturvayritysten kanssa.

334 **Eurooppalainen puolustusyhteistyö** Eurooppalainen puolustusyhteistyö on paras
335 tapa Suomelle edistää turvallisuuttaan, mutta myös pienentää puolustuksen
336 kustannuksia. Suomen kaltainen maa, joka ei kuulu Natoon ja jolla on Ranskan
337 jälkeen EU:n suurin puolustusbudjetti suhteutettuna väestöön, on yksi suurimmista
338 hyötyjistä, kun luodaan vahvat eurooppalaiset turvatakuut ja jaetaan
339 puolustusmenojen taakkaa. Päälekkäisten asejärjestelmien, erillisten
340 hankintaprosessien, sekalaisen kaluston ja puutteellisten standardoinnin seurauksena
341 EU-maat hukkaavat vuosittain arviolta [25-100 miljardia euroa](#) ylimääräisiä varoja
342 puolustuksen ylläpitämiseen. Suomen täytyy olla aktiivinen EU:n puolustusyhteistyön
343 syventämisessä.

344 Pitkällä tähtäimellä nykyisten EU:n puolustuspoliittisten instituutioiden pohjalle on
345 luotava eurooppalaiset puolustusvoimat. Siihen voidaan pyrkiä lisäämällä yhteisiä
346 hankintoja ja luomalla yhteiset EU:n laajuiset standardit lainsäädännön ja kaluston
347 suhteen. Instituutioita jotka edistävät puolustuspolitiikan harmonisointia EU:ssa pitäisi
348 rahoittaa enemmän ja EU:n nopean toiminnan joukkoja pitäisi kehittää suuremmiksi ja
349 tehokkaammiksi. Myös pysyvän eurooppalaisen komentokeskuksen ja komentoketjun
350 periaatteiden luonti olisi tärkeää. Kahdenvälinen puolustusyhteistyö edistää myös tätä
351 tavoitetta, minkä takia Suomen tulisi luoda yhteisiä kansainvälisiä yksiköitä
352 esimerkiksi Ruotsin kanssa.

353 **Rauhantyö**

354 Suomen puolustusratkaisussa toimintaympäristö on hahmotettava laajasti
355 kansainvälisen yhteisön osana. Suomen etu on vaikuttaa turvallisuusympäristöömme ja
356 yhteisen maailmamme kriiseihin ennaltaehkäisevästi. Siksi meidän onkin panostettava
357 rauhantyöhön, sovitteluun, ennakkovaroitusmenetelmien kehittämiseen ja
358 yhteiskuntien rauhanomaisen kehityksen tukemiseen yhdessä kansainvälisten ja
359 ylikansallisten kumppanien kanssa. Suomen tulee edistää aktiivisesti ydinaseiden ja
360 autonomisten robottiaseiden kieltoa, ja allekirjoittaa ydinasekieltosopimus.
361 Asevarustelun ja asemenojen kasvamista tulee pyrkiä rajoittamaan kansainvälisin
362 sopimuksin. Sen sijaan, että asemenoja kasvatetaan, tulee resursseja ohjata
363 ilmastonmuutoksen torjuntaan sekä ihmisoikeuksien että rauhan edistämiseen.
364 Vihreiden nuorten tavoitteena on aseeton maailma.